

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Γ' - Ἔτος ΙΣΤ' Ἄριθμ. φύλλου 698 ²	Τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ & Γαβριὴλ Τρίτη 8 Νοεμβρίου 2016 (1999)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

Ἡ ὕπαρξις καὶ τὸ ἔργο τῶν ἀγγέλων

«Στῶμεν καλῶς» (Θ. Λειτ.)

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, εἶνε ἑορτὴ καὶ πα-
νήγυρις. **Ἑορτάζουν οἱ ἄγγελοι.** Ἡ ἀγία
μας Ἐκκλησία τελεῖ τὴν σύναξι τῶν ἁγίων ἀ-
σωμάτων δυνάμεων, τῶν ὁποίων κορυφαῖοι,
ταξίαρχοι καὶ ἀρχιστράτηγοι, εἶνε ὁ ἀρχάγγε-
λος Μιχαὴλ καὶ ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ.

Θὰ παρακαλέσω νὰ προσέξετε τὰ λίγα λό-
για ποὺ θὰ σᾶς πῶ γιὰ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους.

–Μὰ **ὕπάρχουν ἄγγελοι;** θὰ ρωτήση κάποι-
ος. Ἔκου ἐκεῖ νὰ μιλοῦν γιὰ ἀγγέλους!...

Οἱ ἄνθρωποι σήμερα δὲν πιστεύουν σὲ τί-
ποτε ἄλλο πέρα ἀπὸ τὸν κύκλο ποὺ διαγρά-
φουν οἱ πέντε αἰσθήσεις. Δὲν ὑπάρχουν ὅμως,
ἀγαπητοί μου, μόνο **αὐτὰ ποὺ συλλαμβάνουν**
οἱ αἰσθήσεις μας. Αὐτά, ἀπέναντι σὲ ὅλα ὅσα
ὕπάρχουν, εἶνε ἓνας κόκκος ἄμμου. Εἶνε πο-
λὺ κοντόφθαλμος ὁποῖος περιορίζει τὸ πεδί-
ον τῆς ὑπάρξεως στὸν κύκλο τῶν πέντε αἰ-
σθήσεων. Θέλετε παραδείγματα;

Πάρε **ἓνα ποτήρι νερὸ** καὶ βάλ' το κάτω ἀ-
πὸ τὸ μικροσκόπιο. Θὰ δῆς, ὅτι μέσα στὸ πο-
τήρι κολυμποῦν ζωύφια. Πόσα ζωύφια; Ὅχι
πέντε - δέκα, ἀλλὰ περισσότερα ἀπ' ὅλο τὸν
πληθυσμὸ τῆς Ἑλλάδος· ὀκτώ, ἑννέα καὶ δέ-
κα ἑκατομμύρια! Τὰ βλέπεις ὅλα αὐτὰ μὲ γυ-
μνὸ μάτι; Δὲν τὰ βλέπεις. Καὶ ὅμως ὑπάρ-
χουν.

Θέλεις ἄλλο παράδειγμα; Πάρε **ἓνα κομμά-
τι πέτρας.** Βλέπεις τίποτα; Μόνο πέτρα βλέ-
πεις. Καὶ ὅμως μέσα στὴν πέτρα αὕτη ὑπάρ-
χει κάτι ἀόρατο. Ποιὸ ἀόρατο; Ὑπάρχει ἡ δύ-
ναμις τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας, φωτιὰ ἱκανὴ
νὰ κάψει ὀλόκληρη πόλι, τεραστία δύναμις.

Ἄρα ὑπάρχει τὸ ὄρατό, **ὕπάρχει καὶ τὸ ἀό-
ρατο.** Καὶ συνεπῶς δὲν ἔχεις δίκιο, ὅταν λές,
Πιστεύω μόνο ὅ,τι συλλαμβάνω μὲ τίς πέντε
αἰσθήσεις. Ὑπάρχει μιὰ ἄλλη αἴσθησις, ἡ ἑ-
κτη αἴσθησις. Ἄλλοι τὴν ὀνομάζουν **διόρασι**

ἢ **διαίσθησι**· ἐμεῖς τὴν ὀνομάζουμε μὲ τὸ ὡ-
ραιότερο ὄνομα, **πίστις.** Αὕτη τὴν ἕκτη αἴσθη-
σι πρέπει νὰ ἔχουμε ὅλοι. Καὶ τότε θὰ δοῦμε
ὅτι, ὅπως ὑπάρχουν ὄρατά, ὑπάρχουν καὶ ἀό-
ρατα πράγματα.

Στὸν κύκλο τῶν ἀοράτων ἀνήκουν τὰ **ἀσώ-
ματα πνεύματα,** οἱ ἄγγελοι καὶ ἀρχάγγελοι.

Εἶνε λοιπὸν καὶ **λογικῶς δυνατὴ** ἡ ὕπαρξις
τῶν ἀγγέλων. Δὲν μποροῦν νὰ τὴν ἀποκλεί-
σουν. Ὅχι δὲ μόνον δυνατὴ καὶ ἐνδεχομένη,
ἀλλὰ **καὶ ἀναγκαία** εἶνε ἡ ὕπαρξις τῶν ἀγγέ-
λων. Πῶς;

Αὐτὸς ὁ **κόσμος,** ὁ ὄρατὸς καὶ **ὕλικός,** δι-
αιρεῖται σὲ τρία βασίλεια· τῶν ὀρυκτῶν, τῶν
φυτῶν, καὶ τῶν ζῶων, ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα ἕως
τὰ μέγιστα. Τὰ ἐλάχιστα ποιά εἶνε; Τὸ χῶμα,
ὁ βράχος. Αὐτὰ ἔχουν μόνο τὸ **«εἶναι»**, τὴν ὕ-
παρξι. Μετά, ἀνωτέρα βαθμίδα, εἶνε τὰ φυτά.
Αὐτὰ ἔχουν ὄχι μόνο τὸ «εἶναι» ἀλλὰ καὶ τὸ
«αὐξάνεσθαι», νέα ἰδιότητα. Μετά, τρίτο σκα-
λοπάτι τῆς δημιουργίας, εἶνε τὰ ζῶα. Τὰ ζῶα
ἔχουν τὸ «εἶναι», ὅπως τὸ ἔχει ἡ ὕλη· ἔχουν
τὸ «αὐξάνεσθαι», ὅπως τὸ ἔχουν τὰ φυτά·
ἀλλ' ἔχουν καὶ κάτι ἀκόμη. Ποιὸ; **Τὸ «αἰσθά-
νεσθαι».**

Γεννᾶται τώρα τὸ ἐρώτημα· **Ὁ ἄνθρωπος**
ποῦ ὑπάγεται; Ὑπάγεται στὴν κατηγορία τοῦ
τρίτου βασιλείου, τῶν ζῶων; Ὁ ἄνθρωπος δὲν
ἔχει μόνο τὸ «εἶναι» ὅπως ὁ βράχος, δὲν ἔχει
μόνο τὸ «αὐξάνεσθαι» ὅπως τὰ πλατάνια, δὲν
ἔχει μόνο τὸ «αἰσθάνεσθαι», ὅπως τὰ ζῶα· ἔ-
χει κι ἄλλα γνωρίσματα, ἀκόμη ἀνώτερα. Ποιά;
Ἔχει τὸ **«συναίσθάνεσθαι»**, δηλαδὴ τὸ συν-
αίσθημα. Ἔχει τὸ **«διανοεῖσθαι»**, δηλαδὴ τὸ
λογικό. Καὶ ἀκόμα περισσότερο ἔχει τὸ **«συν-
ειδέναι»**, τὴν συνείδησι. Καὶ τέλος, κορυφαῖο
γνωρίσμα, ἔχει τὸ **«αὐτεξούσιον»**, τὴν ἐλευ-
θερία. Χάσμα μέγα ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἄν-
θρώπου καὶ τοῦ ὑπολοίπου ὄρατοῦ κόσμου.

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται στὴν κορυφὴ τῆς πυραμίδος ὅλων τῶν δημιουργημάτων. Ἀρχίσαμε ἀπὸ τὰ εὐτελέστερα καὶ φτάσαμε στὴν κορωνίδα τῆς δημιουργίας, στὸν ἄνθρωπο.

Σταματᾷ ἄραγε ἐδῶ ἡ δημιουργία; Ὁχι. Παραπάνω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ὑπάρχει ἓνα τελειότερο ὄν. Τὸ δὲ τελειότερο αὐτὸ ὄν εἶνε ὁ ἄγγελος. Καὶ εἶνε ἀνώτερα ὄντα **οἱ ἄγγελοι**, διότι εἶνε **ἄσώματα**, δὲν ἔχουν στομάχι καὶ κοιλιά. Ἐμεῖς βαρυνόμεθα ἀπὸ τὴν ὕλη, ἀπὸ τὸ σῶμα, ἔχουμε βιολογικὲς ἀνάγκες· ἀλλ' ὁ ἄγγελος εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀπὸ αὐτές. Καί, ὅπως εἶπε ὁ Χριστός, εἶνε πλάνη νὰ νομίζη κανεὶς ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη ζωὴ ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη· «*Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφάς*». Οἱ Γραφεὶς λ.χ. λένε, ὅτι στὸν ἄλλο κόσμον οὔτε παντρεύουν οὔτε παντρεύονται, «*ἀλλ' ὡς ἄγγελοι Θεοῦ ἐν οὐρανῶ εἰσι*» (Ματθ. 22,29-30). Οἱ ἄγγελοι ζοῦν ἀνώτερα, διότι εἶνε τὰ ἀνώτερα λογικὰ ὄντα ποὺ ὑπάρχουν.

Ἐπὶ τὸν ἄγγελον λοιπὸν ἄγγελοι. Καὶ **ποιό εἶνε τὸ ἔργο τῶν ἀγγέλων;**

Τὸ πρῶτο ἔργο τῶν ἀγγέλων, ἢ μᾶλλον ἡ τροφή τῶν ἀγγέλων, εἶνε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, **ἡ θεωρία τοῦ Ὑψίστου ὄντος.**

Ἄλλο ἔργο τους εἶνε **ἡ διακονία καὶ ὑμνωδία τοῦ Θεοῦ**, νὰ ψάλλουν τὸ «*ἀλληλούϊα*».

Ἐν σχέσει μ' ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους εἶνε οἱ καλύτεροί μας φίλοι. Ὅπως δίπλα στὸν ἀνώτατο ἄρχοντα ὑπάρχουν ὑπασπισταί, ἔτσι δίπλα στὸν ἄνθρωπο, τὸν βασιλέα τῆς γῆς, ἔπλασε ὁ Θεὸς ὑπασπιστάς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους. **Προστάτες καὶ φύλακες τοῦ ἀνθρώπου** εἶνε οἱ ἄγγελοι.

Εἶνε καὶ **ἀγγελιαφόροι**. Ὅπως στὸ στρατὸ ὑπάρχουν ἀγγελιαφόροι, ἔτσι καὶ στὴν Ἐκκλησία. Καὶ ἀγγελιαφόροι στὴν Ἐκκλησία εἶνε οἱ ἄγγελοι. Τὰ ὑψηλότερα μηνύματα εἶνε αὐτὰ ποὺ μεταφέρουν οἱ ἄγγελοι. Θὰ μπορούσα νὰ σᾶς ἀναφέρω ἕκατὸ τέτοια **μηνύματα**, ἀλλὰ θὰ ἀρκεσθῶ ἐδῶ μόνο σὲ **τέσσερα**. Τὸ **πρῶτο** ἀγγελικὸ μῆνυμα τὸ ἄκουσε ἡ Θεοτόκος. «*Ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τὸ Χαῖρε...*» (Ἀκάθ. ὕμν. Α). Τὸ **δεύτερο** τὸ ἄκουσαν οἱ βοσκοί, ποὺ ἐφύλασαν «*φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν*» (Λουκ. 2,8) στὴν ὑπαιθρο τῆς Βηθλεέμ. «*Ἦκουσαν οἱ ποιμένες τῶν ἀγγέλων ὑμνοῦντων...*», «*ὅτι ἐτέχθη σήμερον σωτήρ*» (Ἀκάθ. ὕμν. Η. Λουκ. 2,11). Τὸ **τρίτο** μῆνυμα, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*», τὸ ἄκουσαν πρῶτες οἱ γυναῖκες, οἱ μυροφόρες, διότι αὐτὲς ἔχουν πλοῦτο συναι-

σθημάτων. Τὸ δὲ **τέταρτο** μῆνυμα θὰ εἶνε φοβερό· οἱ ἄγγελοι θὰ σαλπίσουν καὶ θὰ ποῦν· **Νεκροί, ἀναστηθῆτε!** Καὶ θὰ στηθῆ βῆμα, καὶ ὁ Χριστὸς θὰ κρίνη τοὺς πάντας. Δὲν εἶνε παραμύθι αὐτό, εἶνε μιὰ πραγματικότητα.

Αὐτὰ εἶνε τὰ μηνύματα τῶν ἀγγέλων.

Ἐπὶ τὸν ἄγγελον λοιπὸν ἄγγελοι. Ἐμειναν ὅλοι πιστοὶ στὸ Θεό; Οἱ ἄγγελοι εἶνε ἐλεύθερα πλάσματα, ἐλεύθερα πνεύματα. Καὶ ἀκριβῶς λόγῳ τῆς ἐλευθερίας δὲν ἔμειναν ὅλοι πιστοὶ στὸ Θεό. **Ὁρισμένοι ἔπεσαν.** Τὸ λέει τὸ Εὐαγγέλιον σήμερον (βλ. Λουκ. 10,21). Ἄμαρτησαν, ὅπως ἔπειτα ἄμαρτησε ὁ ἄνθρωπος. Τί ἄμαρτία ἔκαναν; Τί ἄμαρτία μπορεῖ νὰ κάνη ἓνας ἄγγελος; Νὰ κλέψῃ; δὲν ἔχει χέρια. Νὰ κάνη πορνεία ἢ μοιχεία; δὲν ἔχει μέλη σώματος. Λοιπὸν ποιά ἄμαρτία μπορεῖ νὰ κάνῃ; Τὴ χειρότερη· παραπάνω ἀπ' ὅλα, στὴν κορυφὴ τῶν ἀμαρτημάτων, εἶνε **ἡ ὑπερηφάνεια**. Ὑπερηφανεύτηκαν οἱ ἄγγελοι, μία μερίδα ἀγγέλων, μὲ ἀρχηγὸ τὸν Ἐωσφόρο. Αὐτὸς εἶπε· «*Θὰ στήσω τὸ θρόνον μου πάντων ἀπὸ τὰ ἄστρα*» (πρβλ. Ἠσ. 14,13-14), θὰ γίνω Θεός, ἀνώτερος τοῦ Θεοῦ. Κι ἀμέσως, σὰν ἀστραπή, ἔπεσε στὰ τάρταρα. Ἦταν ἡ τιμωρία τῆς ὑπερηφανεῖας του.

Καὶ τότε τί ἔγινε; Τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ ἀρχάγγελος **Μιχαὴλ** ἐσάλπισε ἐκεῖνο ποὺ ἀκοῦμε στὴ θεία λειτουργία· «*Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου*», δηλαδῆ· Σταματῆστε!... Σήμανε τρόπον τινὰ **συναγερμό**. Ἔτσι σταμάτησε ἡ διαδρομὴ τῶν ἀγγέλων. Καὶ οἱ ὑπόλοιποι σταθεροποιήθηκαν στὸ ἀγαθὸ καὶ μένουν ἄγγελοι αἰωνίως.

Αὐτά, ἀδελφοί μου, γιὰ τοὺς ἀγγέλους. Καὶ τὸ συμπέρασμα ποιό εἶνε; Πολλὰ τὰ διδάγματα. Ἀπὸ ὅλα θέλω νὰ κρατήσετε **ἓνα δίδαγμα**.

Μὴ λησμονήσετε, ὅτι ἡ πτῶσι τῶν ἀγγέλων εἶνε **ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερηφανεῖας**, καὶ νὰ κρατήσετε τὴν κραυγὴ ἐκείνη τὴν συγκλονιστικὴ· «*Στῶμεν καλῶς*».

«*Στῶμεν καλῶς*» οἱ πάντες, μικροὶ καὶ μεγάλοι. «*Στῶμεν καλῶς*» ὡς ἄνθρωποι. «*Στῶμεν καλῶς*» ὡς **Ἕλληνες**. Καὶ ἀκόμη περισσότερο «*Στῶμεν καλῶς*» ὡς **Χριστιανοί**.

«*Στῶμεν καλῶς*» ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄντρες γυναῖκες καὶ παιδιὰ. Διότι **ἔρχονται ἡμέρες φοβερές**. Ὁ κόσμος θὰ γίνῃ ἄνω - κάτω. Ὅ,τι εἶδαμε ὡς τώρα εἶνε μικρά. Νὰ εἴμαστε μὲ τὸ Εὐαγγέλιον. Ἦγγικεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως, καὶ θὰ σαλπίσουν οἱ σάλπιγγες τῆς Ἀποκαλύψεως.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**